

Unió General de Treballadors
de Catalunya

El sistema educatiu català crea la primera generació de joves pitjor formats que l'anterior

Octubre de 2008

Fa anys que es ve repetint l'afirmació que tenim les generacions de joves més ben preparades de la nostra història recent.

Des de la UGT de Catalunya compartim aquesta afirmació i valorem molt positivament el gran esforç que el conjunt de la societat catalana ha hagut de fer per assolir aquest objectiu.

Malauradament, considerem que l'anàlisi de les darreres dades que ens aporta l'Enquesta de Població Activa (EPA) ens ha de fer reflexionar.

Com mostrem en aquest informe, en el període comprès entre l'any 2005 i la mitja anual dels tres trimestres de l'any 2008 s'està consolidant un preocupant inici d'involució que ens fa plantejar si, com a conseqüència del sistema educatiu del nostre país, ens trobem davant de la primera generació de joves pitjor formada que la generació anterior.

LA POBLACIÓ JUVENIL

POBLACIÓ JUVENIL 16-24 ANYS				
	2005	2006	2007	2008*
Actius	409,8	400,4	394,1	385,3
Ocupats	344,7	341,7	341	314,7
Aturats	65,1	58,7	53,1	70,6
Total pobl 16-24	700	691,8	690	684,03

Font: EPA (IDESCAT)

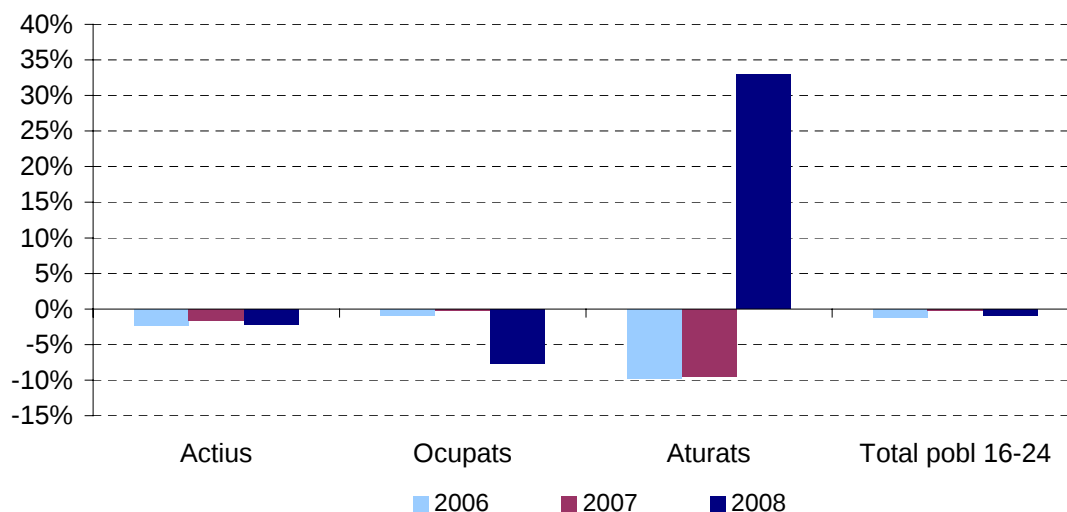
* Mitja anual amb els tres trimestres de l'any.

CREIXEMENT POBLACIÓ 16-24 ANYS INTERANUAL				
	2006	2007	2008*	2005 - 2008
Actius	-2,3%	-1,6%	-2,2%	-6,0%
Ocupats	-0,9%	-0,2%	-7,7%	-8,7%
Aturats	-9,8%	-9,5%	33,0%	8,4%
Total pobl 16-24	-1,2%	-0,3%	-0,9%	-2,3%

Font: EPA (IDESCAT)

*Mitja anual amb els tres trimestres de l'any.

Creixement interanual de la població de 16 - 24 anys. Catalunya.

Anàlisi de les dades:

- En 3 anys ha disminuït la **població total de joves entre 16 i 24 anys** en 15.970 persones, passant de 700.000 a 684.030 (2,3 % de reducció).
- Els **actius** d'aquest grup de població han disminuït en 24.500 joves, passant de 409.800 a 385.300 (6 % de reducció).
- Els **ocupats** han disminuït en 38.300 joves, passant de 344.700 a 314.700 (8,7% de reducció).
- Els **aturats** han augmentat en 5.500 joves, passant de 65.100 a 70.600 (8,4 % d'augment).

Interpretació:

- ✓ El nombre de joves aturats d'entre 16 i 24 anys ha augmentat en 55.00 persones en tres anys, concretament un 8,4%. Aquesta dada resulta molt preocupant, ja que mentre la població total, la població activa i la població ocupada han disminuït de manera considerable, la població desocupada ha crescut de forma significativa.
- ✓ **L'any 2005 la taxa d'atur dels joves de 16 a 24 anys era del 15,40 %.**
- ✓ **L'any 2008 la taxa d'atur dels joves de 16 a 24 anys és del 18,32 %.**

LA FORMACIÓ DEL NOSTRE JOVENT

ESTUDIS PRIMARIS		
	2008*	2005
Actius	68.900	44.200
Ocupats	49.700	33.500
Aturats	19.200	10.700
Total pobl 16-24	137.360	90.000

ESTUDIS SUPERIORS		
	2008*	2005
Actius	316.400	365.600
Ocupats	265.000	311.200
Aturats	51.400	54.400
Total pobl 16-24	546.670	610.000

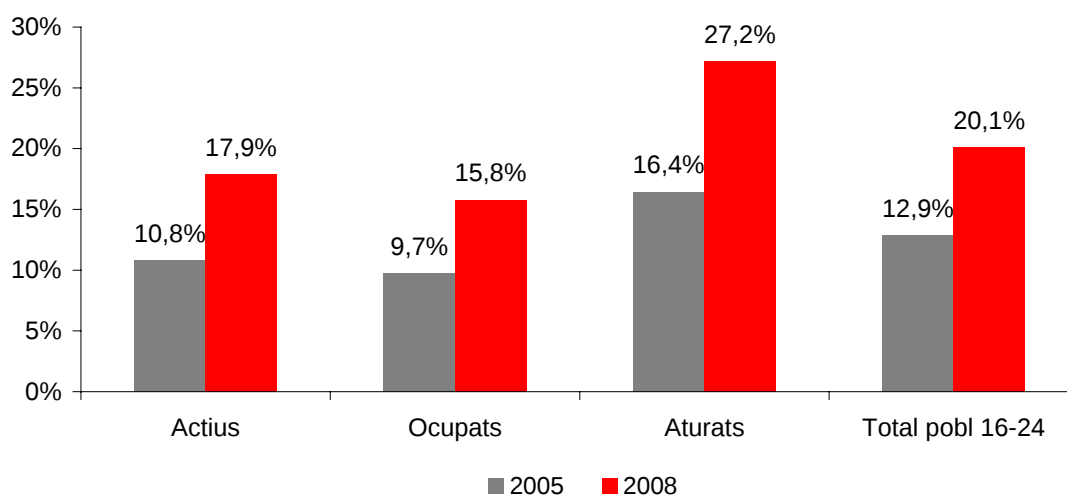
% ESTUDIS PRIMARIS		
	2008*	2005
Actius	17,9%	10,8%
Ocupats	15,8%	9,7%
Aturats	27,2%	16,4%
Total pobl 16-24	20,1%	12,9%

% ESTUDIS SUPERIORS		
	2008*	2005
Actius	82,1%	89,2%
Ocupats	84,2%	90,3%
Aturats	72,8%	83,6%
Total pobl 16-24	79,9%	87,1%

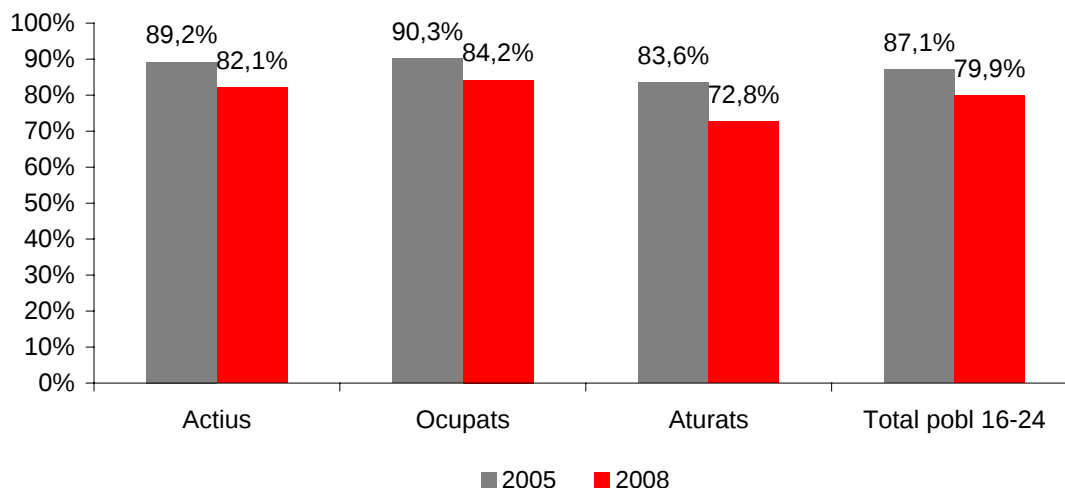
Font: EPA

*Mitja anual amb els tres trimestres de l'any.

Evolució de la població de 16 - 24 anys amb un nivell assolit d'estudis de primària, en relació amb l'activitat econòmica. Catalunya.

Evolució de la població de 16 - 24 anys amb un nivell assolit d'estudis secundaris o superiors en relació amb l'activitat econòmica. Catalunya.

Anàlisi de les dades:

▪ **Estudis primaris o inferiors:**

- El percentatge de joves que només finalitzen els estudis primaris o inferiors s'ha incrementat del 12,9 % al 2005 al 20,1 % al 2008.
- El percentatge de joves actius que només poden acreditar estudis primaris o inferiors s'ha incrementat del 10,8 % al 2005 al 17,9 % al 2008.
- El percentatge de joves ocupats que només poden acreditar estudis primaris o inferiors s'ha incrementat del 9,7 % al 2005 al 15,8 % al 2008.
- El percentatge de joves aturats que només poden acreditar estudis primaris o inferiors s'ha incrementat del 16,4 % al 2005 al 27,2 % al 2008.

▪ **Estudis secundaris o superiors:**

- El percentatge de joves que finalitzen els estudis secundaris o superiors ha disminuït del 87,1% al 2005 al 79,9 % al 2008.

- El percentatge de joves actius que poden acreditar estudis secundaris o superiors ha disminuït del 89,2 % al 2005 al 82,1 % al 2008.
- El percentatge de joves ocupats que poden acreditar secundaris o superiors ha disminuït del 83,6 % al 2005 al 72,8 % al 2008.
- El percentatge de joves aturats que poden acreditar secundaris o superiors ha disminuït del 83,6 % al 2005 al 72,8 % al 2008.

Interpretació:

- ✓ **En només 3 anys, tot i la disminució de la població jove total en un 2,30%, s'ha incrementat en un 52,6% el nombre de joves que només poden acreditar haver finalitzat estudis primaris o inferiors.**
- ✓ **En només 3 anys ha disminuït en un 10,4% el percentatge de joves que poden acreditar estudis secundaris o superiors.**
- ✓ Està augmentant l'alarmant polarització entre joves que només poden acreditar haver finalitzat estudis primaris o inferiors i els que poden acreditar secundaris o superiors, i, a més a més, s'està incrementant en major proporció el percentatge de joves sense qualificació o amb qualificació molt baixa.
- ✓ La insuficiència de beques i ajuts a l'estudi que s'atorguen a Catalunya en funció de la composició i la renda familiar és determinant perquè els joves catalans no completin els seus estudis i s'hagin d'inserir abans al mercat de treball.
- ✓ També podríem responsabilitzar d'aquest abandonament dels estudis a la manca d'un bon sistema d'orientació escolar i de processos de motivació del propi sistema educatiu per la continuïtat en els estudis.

PROPOSTES DE LA UGT DE CATALUNYA I L'AVALOT PER MILLORAR LA FORMACIÓ I LA QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL DELS JOVES CATALANS:

Des de la UGT de Catalunya i l'Avalot – Joves de la UGT de Catalunya considerem que l'atenció educativa i formativa del col·lectiu de joves que no han finalitzat o que no han acreditat la superació dels estudis obligatoris ha de constituir una de les **màximes prioritats** en l'agenda política dels nostres governants.

Aquest important col·lectiu -el nombre del qual es va incrementant any rera any- constitueix un **potencial humà** de futur que la societat catalana no pot desaprofitar, ni pel que fa al manteniment de la nostra cohesió social ni pel que fa a la millora de la competitivitat del nostre model econòmic.

En l'actual moment de crisi econòmica cal donar urgentment a aquests joves un conjunt d'oportunitats, tant des del món educatiu com des del món laboral, per tal de possibilitar-los **uns itineraris professionals** coherents i de facilitar-los **instruments** per inserir-se en el mercat de treball i iniciar una trajectòria professional amb unes majors perspectives de desenvolupar una carrera professional de qualitat.

D'altra banda, per tal d'apropar-nos a la realitat que es dona en els països capdavaners del nostre entorn social i econòmic, en què un percentatge molt elevat dels joves que s'insereixen al mercat de treball han cursat estudis de formació professional, des de la UGT de Catalunya i l'Avalot venim proposant des de fa temps que **cal potenciar que més joves optin per iniciar i completar estudis de formació professional**, com una opció que té bones perspectives de futur i com a resposta a les necessitats de professionals formats que les empreses del nostre país manifesten que tenen.

Des de la UGT de Catalunya i l'Avalot instem al Govern de la Generalitat a què impulsi un **conjunt integral de mesures** dirigides a establir enllaços entre el món educatiu i el món laboral que permeti als joves disposar de noves oportunitats per formar-se i qualificar-se:

- **Polítiques de prevenció** de l'abandonament prematur dels estudis als centres de formació, que incloguin el seguiment de les situacions que es detectin, l'orientació escolar i la motivació dels alumnes per a que completin amb èxit la seva escolarització obligatòria.
- Un sistema d'**informació i orientació professional**, a l'abast de tots els joves en el conjunt de Catalunya, i unes **ofertes suficients** de formació professional, amb una organització flexible que permetin combinar períodes de formació amb períodes de pràctiques i de treball remunerat.
- La **reforma integral dels estudis de formació professional** per fer-los atractius als joves i a les famílies, vinculats a les necessitats reals del mercat de treball i amb un elevat component de pràctiques professionalitzadores.
- Programes per incorporar els joves que han abandonat el seu itinerari educatiu o formatiu a **entorns educatius i a accions formatives professionalitzadores**.
- Unes polítiques de **prevenció del fracàs escolar** en què el rendiment escolar dels alumnes en els darrers cursos de la ESO, entre d'altres factors, sigui un indicador que permeti identificar l'alumnat que tindrà dificultats per finalitzar amb èxit l'escolarització obligatòria. Sabem que, en molts casos, una situació de baix rendiment escolar no es produeix de forma sobtada, sinó que habitualment ja es poden detectar prèviament indicadors que permeten **preveure aquestes situacions** i prendre mesures per intervenir quan es detectin aquests casos.
- Tot i que en el nostre sistema educatiu no és obligatori continuar estudis postobligatoris, en el cas dels joves majors de 16 anys que no han finalitzat amb èxit l'ESO, aquesta situació acostuma a ser un bon predictor de **futures dificultats en l'accés al mercat laboral**, sobretot si aquests joves no tenen l'opció de complementar amb altres opcions formatives el seu currículum acadèmic i formatiu.

- Des de la UGT de Catalunya i l'Avalot valorem positivament els nous **Programes de Qualificació Professional Inicial** (PQPI), que enguany s'han iniciat amb un total de 6.180 places. Cada any, tot i que s'està reduint lleugerament el percentatge, entorn al 27% de l'alumnat que comença l'ESO no la finalitza. Aquesta situació no és nova, ja que fa anys que es dona i, tot i que ja s'han realitzat múltiples diagnòstics dels factors que hi influeixen, fins ara no s'havia donat una solució d'un abast similar a aquesta problemàtica.
- És necessària una **planificació i l'elaboració d'eines** adequades per minimitzar l'efecte del fracàs escolar, i que aquest no es tradueixi per als joves en una futura exclusió del mercat laboral ni suposi incrementar l'elevada polarització que ja es dona actualment entre els joves que no han finalitzat l'ensenyament obligatori i que poden acreditar una mínima qualificació i els joves que han finalitzat estudis postobligatoris.

